

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrtov a Din 2, do 100 vrtov a Din 2.50, od 100 do 300 vrtov a Din 3, večji inzerati petih vrtov a Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafličeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sovjetske priprave za novo ofenzivo

Iz notranje politike

Finska prizadevanja za presek glavne sovjetske železnice — Začasno zatišje na severnem bojišču in na Karelijski ožini — V sovjetski vojski so tudi oddelki tajne policije — Prvi nočni napad na finsko prestolnico — Novi poveljnik sovjetskih čet na Finskem

Helsinki, 29. dec. s. (Reuter) Pri Suomalaisu-uutisu je opaziti koncentracijo sovjetskih čet. Pričakovati je nove ofenzive v smeri proti Botniškemu zalivu. Morda pomeni to večerajšnja povečana topniška aktivnost začetek ofenzive.

Stockholm, 29. dec. s. (Reuter) Po poročilih iz Finske si Fini za vsako ceno prizadevajo, da pretrgajo glavno sovjetsko železniško progo Leningrad — Murmansk. Finska letala so večeraj ponovno napadla to progo ter jo baje tudi res poškodovale. Istemu namenu sta služila dva prodora finskih smučarskih oddelkov, ki so prodrli v Karelijo za sovjetske postojanke v smeri proti Kandalakši. Obe akciji pa nimata večjega vojaškega pomena.

Na severnem bojišču pri Pečengi so operacije zastale. Tudi finska poročila ne navajajo, da bi se bile morale sovjetske čete še nadalje umakniti.

Na centralnem bojišču v Kareliji pričajo sovjeti v odseku pri Salli menda z novo ofenzivno akcijo. Po bobnenem ognju iz več sto brzostrelnih topov je sovjetska pehota podvela nove sunke proti finskiim postojankam. Niti v finskih uradnih krogih ne potrjujejo vesti, da bi bili Fini mesto Salla v bojih preteklih dni zopet osvojili.

Na Karelijski zemeljski ožini je vladalo večeraj primeroma zatišje. Neutrlni opazovalci tolmačijo to s sovjetskimi pripravami za novo večjo ofenzivo. Baje so zbrali sovjeti na tem predelu 100.000 novih čet, med katerimi so tudi elitni oddelki tajne policije.

Poročilo finskega vrhovnega poveljstva

Helsinki, 29. dec. (Havas) Snočni ko-

munkle finskega vrhovnega poveljstva se glasi: Na Karelijski ožini je sovražnik v teku noči izvršil napad na Kelo. Zjutraj 28. decembra so bili vsi ti napadi odbiti in sovražnik je bil po našem protinapadu pregan na drugo stran jezera. Borbe so bile zelo ogorčene in ponekod je prišlo do boja na nož. Fini so uničili dve sovjetski četi. Na zamrznjenem jezeru Suvanti so Rusi pustili mnogo mrtvih.

Med Hatijalahtijavijem in Suomo je sovražnik v teku dneva izvršil napad na štiri različni točki, dva druga napada pa je izvršil med Sulo in Vuolajavijem. Vsi ti napadi so bili odbiti. Na drugih odsekih je bilo živahno delovanje topništva. Na vzhodni fronti severno nad Ladogo močna aktivnost patrulj. Vzhodno od Liekse v sosesčini Vinaria so se nadaljevale borbe na sovražnem ozemlju. Severovzhodno od Liekse blizu Kivinarva smo sovražnika potisnili do meje. Severno od Saoulsalva v okolici Kiantajavija so se nadaljevale borbe v teku celega dne.

Včeraj je bilo sovjetsko letalstvo zelo aktivno v notranjosti dežele in tudi na sami Karelijski ožini. Na jugovzhodu so sovjetska letala bombardirala Lahti. Tampere, Hamerlin in Rihmet. Bilo je več ranjenih med civilnim prebivalstvom. Posebne škode bombardiranje razen v Lahiju, ni povzročilo. Na nekaterih krajih so sovjetska letala streljala tudi s strojnimi, vendar niso povzročila posebnih škod. Finska letala so izvedla izvidne plete, vojaške patrulje pa so napadle objekte za sovražnimi črtami. Včeraj smo sestrelili 9 sovjetskih letal.

Helsinki, 29. dec. s. (Reuter) Kakor nakladno poročajo, se je sovjetskim četam v sredo na nekaterih mestih posrečilo pre-

koračiti jezero Suvanto. Po ogorčenih bojih, ki jih omenja sinočnje finsko vojno poročilo, pa so bili sovjeti odbiti in so ori tem izgubili dve kompaniji vojaštva.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 29. dec. s. (Tas) Stab leningradskega vojnega okrožja objavlja naslednje vojno poročilo: V teku 28. decembra se ni primerilo na fronti nič posebnega.

Bombardiranje Helsinkov

Helsinki, 29. dec. s. (Reuter) Finska prestolnica je doživela preteko noč prvi nočni letalski napad. V jani mesečni noči so se v veliki višini pojavila nad mestom sovjetska bombna letala. Nad središčem mesta niso bile vržene bombe, pač pa sta padli dve bombi na predmestje. Število žrtev še ni znano. Letalski alarm je bil dan ob 23.30 in je trajal 35 minut. Prebivalstvo se je takoj na prvi znak disciplinirano poskrilo v zaklonišča.

Sovjetska letala so izvršila močan bombni napad tudi na mesto Kotka ob obali Botniškega zaliva.

Sovjetski poveljnik odstavljen

Moskva, 29. dec. s. (Reuter) Poveljnik vojaških operacij proti Finski general Melekov je bil odstavljen. Na njegovo mesto je imenovan general Stern, ki velja za enega najpospešnejših sovjetskih mladših oficirjev.

Sovjetske oblasti so z današnjim dnem uvedle zopet cenzuro brzojavk za tuje poročevalce. Ta cenzura je bila šele letos v marcu ukinjena, potem ko je bila preje v veljavi od ustanovitve sovjetske republike dalje.

Izčrpani sovjetski ujetniki

Helsinki, 29. dec. AA. (Stefani) Dva sovjetska bataljona sta se umaknila v Kojenjaarvi. Ujetniki teh dveh sovjetskih bataljonov so izjavili, da so izčrpani zaradi pomanjkanja živeža. Sedem sovjetskih letal, ki so morala pristati na polodenih finskih jezerih, ker jim je zmanjkalo bencina, so Fini zaplenili. Vzhodno od Salla je 300 finskih prostovoljcev-smučarjev prekorajlo sovjetsko mejo in poškodovalo prometne zveze ter uničilo avtomobilske kolone z živežem.

Nordijska divizija

Oslo, 29. dec. AA. (Stefani) Norvežani ne preneajo pošiljati prispevke za Finsko. Te denarje takoj pošljejo dalje preko določenih ustanov. Finska je dobila na razpolago že 40 milijonov po italijanski valuti. Tudi se Norvežani prijavljajo kot prostovoljci in takoj odhajajo v Helsinke, kjer bodo sestavili »nordijsko divizijo«, kateri pripadajo tudi Švedi.

Stockholm, 29. decembra AA. (Reuter) Skupaj s 5000 kronami, nabranimi med božičnimi prazniki je sklad za pomoč Finski dosegel višino 5 milijonov kron. To vest je sprožila sporočila napovedalcev stockholmskega radia. Dodal je, da je ta sklad najbrže že dosegel višino 10 milijonov kron, a mnogo organizacij iz province še ni utegnile poslati svoje prispevke.

Ameriška pomoč

New York, 29. dec. s. (Havas) Predsednik odbora za pomoč Finski Herbert Hoover je nakazal finski vladi že tretji ček po 100.000 dolarjev iz zneska, ki je bil za Finsko doslej zbran v Združenih državah.

Holandska narodna obramba

Amsterdam, 29. dec. AA. (DNB) Holandski vrhovni poveljnik je odredil, da se lahko vsi zdravi moški od 18. do 59. leta vpokličejo po potrebi na delo za narodno obrambo. Izvzeti so poslanci, višji uradniki, zdravniki, lekarnarji in zastopniki cerkve.

Vojaške priprave v Avstraliji

Melbourne, 29. dec. s. (Reuter) Avstralska vlada je večeraj poklicala na vojaške vaje nove oddelke rezervistov. Prizadeti so mladeniči, ki izpolnijo v letu 1940 20 oziroma 21. leto. Samo v Novem Južnem Walesu je bilo vpoklicanih 20.000 moških.

Maginot v Panteonu

Pariz, 29. dec. AA. (Havas) Pariški občinski svet je na snočni seji sklenil prepeljati truplo Andreja Maginota, bivšega vojnega ministra in pobudnika francoske obrambne črte na meji, v Panteon.

Bratje in sorodniki v francoski vojski

Pariz, 29. dec. e. Francosko vrhovno poveljstvo je izdalo odredbo, da odsej bratje in sorodniki ne morejo več služiti v isti enotici. Ta ukrep razlagajo s tem, da se bratje in sorodniki preveč bojijo drug za drugega in si hočejo med seboj pomagati, kar ni v skladu z vojaško disciplino.

Proti tuji propagandi v Turčiji

Ankara, 29. dec. e. Propagandno prizadevanje posameznih turških držav na Turškem je v precejšnji meri vznemirilo turški tisk in javnost. Zaradi velike propagande z brošurami, ki se širijo po Turčiji, je državno tožilstvo uvedlo preiskavo in izdalo nalog za hišno preiskavo v direkciji nekega carigradskega dnevnika, kakor tudi v prostorih društva Teutonia. Premnoženje tega društva je bilo zaplenjeno.

Ustavljena švicarska lista

Bern, 29. dec. i. Švicarska zvezna vlada je izdala uradni komunik, v katerem objavlja, da je prepovedala listo »Die Freiheit« in »Neue Basler Zeitung«. Prvi list je bil glasilo komunistov, drugi pa narodnih socialistov. Hišna preiskava v uredništvu »Neue Basler Zeitung« je pokazala, da je list dobival podporo iz Nemčije, kjer je imel tudi večino čitateljev. Oba lista imata pravico, da se v teku petih dni pri- tožita.

Pomanjkanje aluminija v Nemčiji

Zürich, 29. dec. s. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Berlina, da so nemške oblasti prepovedale uporabo aluminija v vseh industrijskih podjetjih, razen za potrebe vojnega letalstva.

Potresna katastrofa v Anatoliji

Strašna nesreča je prizadela mnogo krajev v Turčiji in zahtevala več deset tisoč smrtnih žrtev — Velika materialna škoda — Snežni viharji in mraz ovirajo reševalno delo — Obsedno stanje v potresnem ozemlju

Ankara, 29. dec. s. (Reuter). Potresni sunki v Anatoliji so se ponavljali tudi še večeraj, kakor tudi preteko noč, predvsem v Erzingjanu.

Zadnji podatki navajajo število smrtnih žrtev potresa najmanj 10.000. Število ranjenih je mnogo višje. Samo v Erzingjanu je bilo po približnih cenitvah 42.000 ljudi, torej skoro polovica prebivalstva, ranjenih in ubitih. V Tokatu cenijo število smrtnih žrtev po prvih potresnih sunkih na 1000.

Prebivalstvo spi iz bojazni pred novimi potresnimi sunki večinoma na prostem. Mraz in snežni zameti pa so zahtevali nove žrtve.

Turška vlada je proglasila v ozemlju prizadetim po potresu, obsedno stanje. Vojaštvo in orožništvo patruljira po ozemlju, da prepreči plenjenje.

Carigrad, 29. dec. e. Zaradi potresa so bila najbolj prizadeta področja v Vzhodni Anatoliji. Mesta Ersingjan, Sivas, Ordu, Tokat, Samsun, Tundzeli, Huastija in druga nudijo sliko strahotnega opustošenja in razdejavanja. Število žrtev še ni bilo mogoče ugotoviti, znano pa je, da jih je več tisoč. Z vseh strani prihajajo poročila o strašnih razdejavanjih. Porušile so se velike pomorne stavbe in male hišice. Izpod ruševin odkopavajo mrtvece. V bolnicah v raznih mestih ni dovolj prostora za tisoče ranjencev.

Carigrad, 29. dec. e. Točne vesti o katastrofalnem potresu, ki je opustošil Anatolijo, je težko dobiti, ker so telefonske in brzojavne zveze pretrgane, poleg tega pa snežni meteži otežujejo vsak promet. Ve se edino to, da je najbolj prizadet Ersingjan, glavno mesto vilajeta, silno pa je trpelo tudi mesto Kemal, kjer je prizadetih 65 odstotkov prebivalstva. Obe mesti sta popolnoma porušeni. V Ersingjanu ni ostala cela niti ena hiša. O mestu, ki leži 1200 m visoko nad morjem, se v teku dneva ni moglo dobiti nobenih vesti. Mraz 25 stopinj pod ničlo ovira reševalno akcijo.

Carigrad, 29. dec. e. Snoči so se dobili splošni podatki o katastrofalnem potresu, ki je v Mali Aziji porušil celo vrsto mest in vasi. Prvi potresni sunek je povzročil paniko v vseh krajih Anatolije. Nekaj sekund pozneje je sledil drugi sunek, ki je povzročil strahovito opustošenje. Celi blok hiš so se rušili kakor papirnate hišice. Ljudje so v paničnem strahu bežali iz hiš in iskali zavetja na prostem. Takoj po prvem potresnem sunku so pokopale plinske cevi in na mnogih krajih je izbruhnil požar. V splošni zmedbi nihče ni mislil na to, da bi bil silni požar. Ogenj se je širil na vse strani. Ko je požar zajel leseni blok hiš v Tokatu, se je z neverjetno naglico širil in se mnogo ljudi ni moglo rešiti. Po vestih, ki so snoči prišlele v Carigrad, je potres popolnoma uničil mesto Ersingjan in Kemal. V Ersing-

janu je polovico prebivalstva mrtvega. Mesto je šlo 80.000 prebivalcev. Ljudje, ki so ostali živi, taborijo zdaj na prostem, v šotorih in v vagonih. Doznava se tudi, da se je v Ersingjanu porušila vojašnica. Izpod ruševin so potegnili 10 oficirjev in 90 vojakov, ki so bili vsi mrtvi.

V Carigradu in Ankari so vsa humanitarna društva organizirala pomoč za prebivalstvo prizadetih krajev. Z brzojavkami pošiljajo v

potresno ozemlje obleko, hrano, denar in šotore. V vsej turški javnosti vlada prava narodna žalost.

Francosko sočutje

Pariz, 29. dec. AA. (Havas). Ko je predsednik republike izvedel o strahovitih potresu na Turškem, je brzojavno sporočil predsedniku Ineniju svoje globoko sočutje v narodni žalosti, ki je zadela Turčijo.

Paralelnost italijanske in vatikanske politike

v borbi proti ismunizmu — V to politiko bodo pritegnjene tudi države, ki so v dobrih odnošajih z obema Rimoma

Pariz, 29. dec. s. (Havas). V francoskih političnih krogih poudarjajo ob priliki včerajnjega obiska papeža Pija XII. v Kvirinalu, da je opaziti paralelnost italijanske in vatikanske politike, zlasti v odnosu do boljševizma.

Enakost pogledov v tem pogledu kaže tudi božični govor papeža in nedavni govor zunanjega ministra grofa Ciana. Verjetno je, da bodo k isti politični liniji pritegnjene tudi druge države, ki imajo enako dobre odnose z Italijo in Vatikanom, n. pr. Madžarska.

Budimpešta, 29. dec. e. Vse bolj se množe glasovi o prihodu italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana na Madžarsko. Prišel bo najbrž sredi meseca januarja in se bo udeležil velikih zmagek lova. V službenih krogih vesti o prihodu grofa Ciana na Madžarsko ne potrjujejo niti ne demantirajo.

Pariz, 29. dec. AA. (Havas). Govor sv. očeta pri obisku v Kvirinalu in vest, da bo papež v kratkem sprejel Mussolinija, precizirata smisel rimskih manifestacij. Ne samo za okrepitev že obstoječih zvez med sv. stolico in savojskim domom ampak tudi za potrdilo enakosti stališč do mednarodnih vprašanj med Vatikanom in italijansko vlado. Stališče, ki ga je Italija zavzela v sedanjih vojni, dobi po besedah papežarja katoliške cerkve nekakšno povesitev. Po drugi strani pa s zadovoljstvom sprejemajo vest o sblizanju med obema Rimoma v trenutku, ko je papež s svojim božičnim govorom in svojim večerajšnjim govorom o miru in novem redi podal določiljo, ki je v skladu s načeli, zaradi katerih so zavzemali vsaki orožje v roka.

Italija posreduje med Bukarešto in Budimpešto

Budimpešta, 29. dec. e. Ves madžarski tisk objavlja vesti o posredovanju Italije med Bukarešto in Budimpešto. Te vesti objavljajo listi brez komentarja. Poleg tega poudarjajo veliko pozornost dolgotrajnim diplomatskim razgovorom med ministrskimi predstavniki Tatarscom in madžarskim poslanikom v Bukarešti Bardosiem.

Rim, 29. dec. s. (Associated Press). Ameriški novinarji spravljajo včerajšnji obisk papeža Pija XII. pri kralju in cesarju Viktorju Emanuelu III., kakor tudi napovedani obisk ministrskega predstavnika Mussolinija v Vatikanu v zvezi z novo mirovno akcijo, ki naj bi jo poveljala skupno Vatikan in italijanska vlada.

Rim, 29. dec. s. (Reuter). Nemški poslanik von Mackensen je odpotoval v Berlin, kjer bo imel važne razgovore s kancelarjem Hitlerjem in člani nemške vlade.

Bolgarska delegacija v Moskvi

Moskva, 29. dec. e. Iz zanesljivega vira se izve, da bo najbrž med bolgarsko in sovjetsko delegacijo sklenjen trgovinski in prometni sporazum. Bolgarska delegacija pripravljajo podoben načrt, ki ga bo danes predložila sovjetski delegaciji v Kremliju. Doznava se, da namerava Bolgarija skleniti velike nabave petroleja, lesa in poljedelskih strojev v Rusiji za zameno za svoja olja in tobak. V načrtu je tudi direktan promet med sovjetskimi lukami v Črnem morju in Varno.

ZVITA IN PODLA KOMUNISTIČNA PROPAGANDA

Današnji »Slovenec« je v dolgem članku razlil svojo jezo nad našo informacijsko službo zaradi »člančica«, kakor pravijo v Kopitarjevi ulici depeši agencije »United Press«, kjer smo objavili informacije te agencije o vzporedni akciji italijanske vlade in Vatikana v borbi proti komunizmu tudi na Balkanu. V priobitvi te depeše vidijo gospodje pri »Slovenec« komunistično obrambno propagando, pri-krojeno s poudarkom, da so vsi oni, ki so bore proti komunizmu, posredno ali neposredno v zvezi in v službi italijanske politike, da torej delajo za razmah italijanske oblasti na Balkanu.

Da, gospodje, to je zares zvita in podla laž! V vaše pomirjenje pa lahko dodamo, da morejo čitati danes prav to depešo tudi v drugih listih in celo v onih jugoslovenskih dnevniki, ki od vsega začetka podpirajo politiko sedanje vlade!

NOTRANJNI MINISTER O SRBSKEM PIEMONTU

Subotički »Naplo« je objavil izjavo notranjega ministra St. Mihailovića, ki je rekel med drugim:

Srbsko hrvaški sporazum bo cementiral temelje kraljevine Jugoslavije. Ogronomna večina srbske, hrvaške in slovenske javnosti razume pravi pomen sporazuma. O delu sedanje vlade je izjavil, da ima vedno pred očmi kralja, narod ter edinstveno in močno kraljevino Jugoslavije. Izven dvoma je, da je postala predvolna Srbija skupno z Beogradom Piemontu, ki be znal v vsakem času prednjačiti v državnem delu. Vloga Piemonta je težka. Tako je bilo vedno pri vseh narodih. Kakor si dobri in pošteni starši odražajo od ust, da zagotovo svoji deci boljšo bodočnost, tako vsi danes tudi Beograd naloge Piemonta, da zagotovi čim boljšo državo in narodno bodočnost Srbom, Hrvatom in Slovencem, kakor tudi vsem državljanom, ki živijo v kraljevini Jugoslaviji.

SKLEP DELAVSKE ZBORNICE V ZAGREBU

Zagrebaška delavska zbornica je večeraj objavila svoj izstop iz centralnega tajništva delavskih zbornic v Beogradu.

»Hrvatski Dnevnik« komentira ta sklep zagrebaške Delavske zbornice in naglašja med drugim, da so izdatiki centralnega tajništva delavskih zbornic, ki je bilo osnovano leta 1924, znašali nad 900.000 din. K tem stroškom so prispevale zagrebaška delavska zbornica 350.000, ljubljanska 200.000 in splitska 80.000, tako da so vse tri zbornice nosile pretežno večino bremen za osrednje tajništvo.

V tem tajništvu so imeli glavno besedo predstavniki onih, ki vodijo sedaj brezobzirno kampanjo proti novemu stanju na Hrvatskem, nastopajo z različnimi internacionalnimi parolami in demonstrirajo v zvezi: Zivel Stalin! Niti danes ni bilo v tem tajništvu nobenega Hrvata ne med uradniki ne med funkcionarji, od Slovencev pa je bil samo en podrejen uradnik, ki je smel prevajati spise na slovenski jezik.

ZA KONCENTRACIJSKO VLADO

Beograjski »Srpski glas« piše o potrebi koncentracijske vlade in pravi, da je to potrebno predvsem iz zunanjepolitičnih razlogov. Zunanji dogodki bodo gotovo vplivali na sestavo bodoče vlade. Koncentracijska vlada bi bila potrebna tudi zaradi hitrejšega reševanja notranjih vprašanj.

O potrebi koncentracijske vlade je govoril tudi dr. Boža Marković na shodu demokratske stranke v Svilajncu. Med drugim je rekel: Jugoslavija ne more vplivati na sedanje dogodke v svetu, toda samo od nas je odvisno, kako bomo dočakali te dogodke. V tem primeru nam lahko predvojnja Srbija služi kot vzgled. V vseh resnih časih, ko je grozila nevarnost Srbiji, se je okrepila celotna narodna moč. Vlada, ki so razpolagale z nedvomno večino, v resnih časih niso smatrale, da razpolagale z zadostno avtoriteto ter so odstopile mesta koncentriranju narodnih sil. Demokratska stranka zahteva koncentracijo kot rezultat resnega posvetovanja na iniciativno najvišjega ustavnega činitelja.

O DEMOKRATIZACIJI JUGOSLAVIJE

Dr. Mihailo Ilić, beograjski strokovnjak pri pogajanjih za sporazum piše, v svojem tedniku »Napred«:

Ako demokracija ni v soglasju z duhom našega naroda, potem bi sledilo, da temu duhu ne odgovarjajo ne svoboda, ne enakost in ne pravilnost, kar tvori bistvo demokracije, pač pa vse ono, kar je temu nasprotno: suženstvo, neenakost in krivdnost. Sledilo bi tudi, da mu odgovarja uprava političnega življenja po diktatu od zgoraj, ne pa iskanje osnovnih linij narodnega razvoja v splošni in svobodni diskusiji vseh.

PROTI DRAGINJI

»Hrvatski dnevnik« opozarja, da bodo oblasti strogo nastopile proti vsem onim, ki izrabljajo sedanje gospodarske razmere v svojo korist in v škodo naroda. Mešani in kmetje ne smejo biti izročeni na milost in nemilost sebičnim in neocialnim posameznikom. Konsumenti naj prijavijo vsak primer, da se more izvršiti preiskava. Tako se bo videlo, kdo se diš s hrvatskim, obenem pa inkurirča stiske hrvatskega ljudstva.

